

Dosarul nr. 3-26/23
2-23083087-01-3-09062023

DECIZIE
În numele Legii

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

01 august 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Guzun
Ion Malanciuc
Mariana Pitic

Grefier

Marianna Boico

Cu participarea:

reclamantei
reprezentantului reclamantei, avocatul

Cristina Gladcov
Dumitru Cucu

reprezentanților pârâtei, avocații

Roger Gladei
Valeriu Cernei

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, privind anularea deciziei nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei de către Comisia de evaluare,

c o n s t a ț ă :

Argumentele participanților la proces:

La 09 iunie 2023, Cristina Gladcov a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34

din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 671-p din 22 iulie 2011, reclamanta a fost numită în funcția de procuror în cadrul Procuraturii Cimișlia. În cadrul activității în Procuratura raionului Cimișlia a obținut Diploma de onoare de categoria III nr. 996-p din 19 septembrie 2012.

Reclamanta a susținut că prin ordinul Procurorului General nr. 1301-p din 11 octombrie 2013, i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului în temeiul art. 124 din Codul muncii, până la 20 iunie 2016, inclusiv. Prin Hotărârea nr. 12-152/16 din 09 iunie 2016 a fost reîncadrată în funcția de procuror în Procuratura raionului Cimișlia.

Ulterior, prin ordinul Procurorului General nr. 1027 p 29 iulie 2016 a fost transferată în funcția de Procuror în Procuratura Botanica, mun. Chișinău. Prin Ordinul Procurorului General nr. 1099-p din 12 septembrie 2017 a fost delegată în Procuratura Anticorupție. Prin Ordinul Procurorului General nr. 320-p din 20 martie 2018 a fost delegată în Procuratura Anticorupție până la data de 17 iunie 2018.

Conform Hotărârii nr. 12-119/18 din 02 august 2018, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General numirea Cristinei Gladcov în funcția vacantă de procuror în Procuratura Anticorupție.

Reclamanta a menționat că, prin modificările la Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016, în special în art. 69 au fost introduse proceduri pre-vetting pentru candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. La data de 10 martie 2022 a fost adoptată Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare din 16 martie 2022. Conform Legii nr. 26 din 10 martie 2022 s-a instituit o procedură extraordinară de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

A indicat că, începând cu 21 iunie 2022 și până la 08 aprilie 2023 a răspuns succesiv și a avut o comunicare constantă cu secretariatul Comisiei de evaluare, prezentând documentele necesare realizării exercițiului de evaluare. Astfel, reclamanta nu s-a retras din concursul pentru obținerea mandatului de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, fiind publicată lista candidaților înscriși pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor. În aceste condiții, candidatura reclamantei la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor a fost supusă evaluării prealabile. Procedura de evaluare în privința reclamantei a început la data când Consiliul Superior al Procurorilor a remis Comisiei de evaluare lista candidaților.

Reclamanta a specificat că la 21 iunie 2022, Comisia de evaluare a trimis candidatei un chestionar privind integritatea etică pentru a fi completat și returnat. Candidata a transmis Comisiei de evaluare chestionarul completat la 05 iulie 2022. La solicitarea Comisiei de evaluare, la data de 30 ianuarie 2023 reclamanta a prezentat declarația de avere și interese personale pentru ultimii 5 ani.

La 17 martie 2023, Comisia de evaluare a trimis reclamantei o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 14 întrebări, inclusiv 46 subîntrebări și 23 solicitări adiționale de documente. Reclamanta a răspuns la întrebările adresate în termenul acordat. La 27 martie 2023, Comisia de evaluare a trimis reclamantei a doua rundă cu 11 întrebări, inclusiv 34 subîntrebări și 20 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării. Reclamanta a răspuns la întrebările adresate în termenul acordat. Reclamanta a trimis și unele informații adiționale la 31 martie 2023. La 04 aprilie 2023, Comisia de evaluare a trimis reclamantei a treia rundă, ce conținea 7 întrebări, inclusiv 16 subîntrebări și 12 solicitări de documente suplimentare, pentru a clarifica unele aspecte care au apărut în timpul evaluării. La 08 aprilie 2023, Comisia de evaluare a trimis reclamantei a patra runda, ce conținea 1 întrebare, inclusiv 7 subîntrebări și 4 solicitări de documente suplimentare, pentru a clarifica unele aspecte care au apărut în timpul evaluării.

Reclamanta a subliniat că la 28 aprilie 2023, a fost audiată în ședință publică de Comisia de evaluare, anunțându-se după încheierea ei, deliberarea, audierea fiind publicată. Reclamanta a furnizat toate informațiile, documentele disponibile și a răspuns plenar la toate întrebările formulate de Comisia de evaluare. O nouă ședință nu a fost convocată de către Comisia de evaluare.

În opinia reclamantei, decizia Comisiei de evaluare nr. 34 din 18 mai 2023 reprezintă un act administrativ individual defavorabil, urmând a fi anulat pentru ilegalitate.

A menționat că decizia nr. 34 din 18 mai 2023 a fost remisă în adresa reclamantei la 05 iunie 2023.

În speță, decizia nr.34 din 18 mai 2023 privind candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor este un act administrativ individual defavorabil ilegal, care prin raportare la art.10, 11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ impune sarcini, afectează drepturile/interesele legitime ale persoanei.

La caz, decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov (în continuare decizia nr. 34/2023) reprezintă un act administrativ individual, emanat de la o entitate publică, care produce efecte juridice cu repercusiuni directe asupra reclamantului.

Așadar, prin intermediul deciziei nr. 34/2023, reclamanta a fost înlăturat de la participarea în concursul pentru ocuparea funcției de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, dar și a fost dată apreciere nivelului de integritate și probitate profesională a acesteia. Această situație acordă un caracter defavorabil

dublu actului administrativ emis: pe de o parte sunt afectate direct drepturile și interesele legitime ale reclamantului.

Astfel, reclamanta Cristina Gladcov, fiind vizată în mod direct de decizia nr. 34/2023, este subiect procedural al cărui drept legitim a fost încălcat și este îndreptățită în a-și revendica acest drept prin intentarea unei acțiuni în instanța de contencios administrativ competentă.

În cazul de față, procedura prealabilă nu este obligatorie, legea prevăzând adresarea direct în instanța de contencios administrativ.

În această privință, promovarea evaluării constituie un act administrativ individual obligatoriu, dar nu discreționar. Întrunirea cumulativă a condițiilor din art. 8 alin. (2) și (4) din Legea nr.26 din 10 martie 2022 generează obligația Comisei de evaluare de a emite o decizie favorabilă de promovare a candidatei la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, sub aspectul corespunderii criteriului de integritate financiară și etică.

Consideră că autoritatea, Comisia de evaluare are doar o discreție procedurală, care se referă la investigarea și clarificarea stării de fapt din oficiu (și alte aspecte privind pregătirea și emiterea actului administrativ individual), fapt care nu implică atribuirea actului administrativ individual la cel discreționar.

A menționat că întrebarea esențială la care instanța de judecată competentă urmează să ofere un răspuns, se rezumă dacă reclamanta întrunește condițiile conform art.8 alin. (2) și (4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, adică are dreptul la emiterea deciziei de promovare, și dacă Comisia de evaluare este obligată să emită o asemenea decizie.

Răspunsul implică un control judecătoresc, care să cuprindă aspectele de legalitate formală și materială, inclusiv respectarea de către Comisia de evaluare a principiului proporționalității (art.54 Constituție, art.29 Cod administrativ), egalității de tratament (art.23 Cod administrativ) și securității juridice (art.30 Cod administrativ).

În toate cazurile, obligația de respectare a proporționalității este o sarcină probatorie exclusivă a autorității publice (art.93 alin. (2) Cod administrativ).

Reclamanta a relevat că sintagma utilizată „dubiu serios” constituie termen generic, nedefinit care și constituie nucleul actului administrativ.

Aceasta nu oferă discreție, dar o marjă în stabilirea faptelor de la abstract la concret și pe cale de consecință aplicarea normelor cât mai adecvată la un anumit caz (așa numită justiție echitabilă). Erorile cel mai des întâlnite la aplicarea unor astfel de concepte juridice se referă la corecta stabilire a faptelor și interpretarea legii.

A notat că, Comisia de evaluare nu a constatat în decizie că reclamanta în mod culpabil nu ar fi declarat averea sa conform legislației în vigoare sau că averea dobândită de către reclamantă în ultimii 15 ani nu ar corespunde veniturilor pe care ea le-a declarat. Astfel, în rezultatul verificărilor realizate, au fost constatate venituri legale.

Făcând cunoștință cu decizia nr. 34/2023, relevăm că, pe lângă nepromovarea concursului, Comisia ad-hoc a constatat: „dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară.”

Această concluzie este de natură să prejudicieze grav și iremediabil imaginea și probitatea profesională a candidatului, inclusiv în măsură în care să determine pierderea funcției ocupate. Această perspectivă face concluzia a fi calificată drept una ilegală și contrară prevederilor normative ce reglementează speța, dar și depășirea competențelor acordate prin lege Comisiei.

Astfel, din cumulul circumstanțelor reflectate în decizia nr. 34/2023, devine clar că argumentele Comisiei care au condus la nepromovarea candidatei Cristina Gladcov, au constituit necorespunderea criteriilor de integritate etică și financiară ce rezultă din:

- „Dubiile serioase” privind declarațiile candidatei aferente vânzării unui lot de teren. Neachitarea impozitului pe creșterea de capital;

- „Dubiile serioase” privind nedeclararea de către candidată a cotei-părți deținute de soț în compania T.C. S.R.L;

- „Dubiile serioase” privind subevaluarea prețurilor de achiziționare al camionului MAN, anul de fabricație 1997.

Prin urmare, și-a exprimat dezacordul cu aceste constatări ale Comisiei, considerând că sunt nefundamentate, lipsite de raționament logic, matematic, inclusiv fiind disproporționate și chiar eronate la mai multe capitole, cum ar fi calcule greșite și aprecieri vădit subiective, excedarea competenței de calificare a faptelor.

Conform certificatului prezentat Comisiei, până la deliberare, adoptare a deciziei, de către Candidată a fost prezentat ordinul de încasare a numerarului nr. 12073856 din 26 aprilie 2023 cu privire la achitarea impozitului pe venitul persoanelor fizice spre plată/ achitat - Gladcov Valentin.

A menționat că Legea nr. 26 din 10 martie 2022 folosește doar în art.13 alin. 5 sintagma ”dubii serioase” privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art.8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. Legea nu definește conținutul acestui concept semnificativ nou pentru sistemul de drept național. Din acest punct de vedere, Comisia de evaluare are o marjă largă de apreciere a situațiilor de fapt pe care să le catalogheze în deciziile sale ca fiind ”dubii serioase”, fără a fi puse în vedere criteriile care identifică ”dubiile serioase”. Totuși, marja de apreciere a Comisiei de evaluare nu poate fi absolută și este limitată de prevederile art.16 și art.137 alin.(1) din Codul administrativ care prevăd imperativ că discreția sau marja de apreciere a autorităților nu poate fi arbitrară și urmează a fi exercitată cu bună credință.

În speță, pentru justificarea afirmațiilor sale și informațiilor furnizate Comisiei de evaluare, reclamanta a prezentat înscrisuri care dovedesc onestitate, neurmărind ipso facto prejudicierea terților sau a autorităților.

Cu privire la noțiunea legală de „restanță” din Codul fiscal prevede că este restanță: sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii.

Astfel, restanță la plata impozitelor, la etapa încheierii investigațiilor de către Comisie nu au fost, or, Comisia nu poate interpreta derogatoriu de normele speciale ale domeniului fiscal.

A notat că este critică și argumentarea ruptă din contextul altui subiect și alăturată la explicațiile pe subiectul dat, precum că, veniturile soțului și ale ei constituie venituri comune ale familiei care sunt gestionate în funcție de nevoile familiei, afirmație ce a fost dată de către candidată la subiectul propus de Comisie de a diviza banii dobândiți de ambii soți în timpul unui an de declarare în coraport cu economiile fiecărui soț în parte.

Importanță prezintă și faptul că, Comisia a ales calea formală de deducere a încălcării prin plasarea concluziilor despre vinovăția candidatei.

Comisia a depășit, prin concluzia formulată, marja propusă pentru apreciere în coraport cu prevederile legale speciale fiscale în domeniul speței propuse. Prin însăși formula folosită de Comisie, se determină un caracter formal de analiză, iar răspunsul unei autorități publice implică un control judecătoresc, care să cuprindă aspectele de legalitate formală și materială, inclusiv respectarea de către Comisia de evaluare a principiului proporționalității (art. 54 din Constituție, art. 29 din Codul administrativ), egalității de tratament (art. 23 din Codul administrativ) și securității juridice (art. 30 din Codul administrativ).

În privința „nerespectării de către candidată a obligațiilor privind declararea averii și a intereselor personale a cotei-părți de 50% a soțului, din T.C. SRL”, reclamanta susține că acest fapt a fost extins în interpretare, în condițiile în care nu a existat o participare a soțului la formarea capitalului social, nu s-au efectuat plăți a venitului înregistrat (dividende), nu a participat la administrarea societății (ca asociat) – aceste aspecte de drept vorbesc despre o includere formală, ci nu producătoare de efecte juridice.

Potrivit limitelor de exercitare a discreției prevăzute de art.16 și art. 137 alin.(1) din Codul administrativ, această apreciere discreționară a Comisiei urma să fie bazată pe informații dobândite în cadrul cercetărilor exercitate și odată ce anumite aspecte de fapt nu au fost constatate suficient din motive neimputabile reclamantei, Comisia de evaluare nu le poate opune, cu efect negativ, acesteia din urmă.

Prin urmare, decizia contestată nu conține argumente, motive care dovedesc că Comisia de evaluare a combătut circumstanțe de fapt arătate, iar raportat la exigențele actului administrativ acestea constituie un grav viciu de procedură desființând actul pentru ilegalitate.

Comisia de evaluare a neglijat informațiile oferite de către reclamantă în vederea elucidării acestor aspecte, lipsind încălcarea etică în fapta reclamantei.

Reclamanta consideră ilegală Decizia contestată, în condițiile în care nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile.

Reclamanta a susținut mereu și susține că integritatea ca atribut al corectitudinii. Componentele integrității sunt onestitatea și moralitatea judiciară. Reclamanta manifestă întotdeauna, și nu numai în exercitarea atribuțiilor de serviciu, un mod onorabil și demn de funcția sa; nu se face vinovată de fraude, înșelăciune și falsuri. Nu există grade diferite de integritate. Integritatea este absolută.

Comisia a avut la dispoziție posibilitatea de a obține informația despre transferul bancar, despre reparația automobilului, despre contractul din 2017 atât

de la organele publice precum Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice, bancă, cât și de la soțul candidatei, atât timp cât întrebările oferite în interviul public au fost noi, și depășeau întrebările adresate în rundele scrise de comunicare, ori, nu a fost depusă diligența necesară pentru ca să fie obținută informația data de la candidată, la etapa de comunicare scrisă, cu toate că se cunoștea că ea nu este parte a tranzacțiilor. Astfel, în cazul dat au fost încălcate principiile de securitate a raporturilor juridice, libertatea contractuală, Legea cu privire la declarația de venituri și interese, unde subiectul declarării se obligă să declare tranzacția de vânzare-cumpărare, prețul contractului la care parte este persoana apropiată, forma scrisă fiind prioritară.

Totodată, s-a propus ca candidata să presupună ceea ce nu cunoaște și să nu să se bazeze pe contractul care a fost prezentat în anul 2017 de către soț și care a stat la baza Declarației din 2018, să se expună asupra unui transfer a soțului, fără participarea Candidatului și să presupună, doar ca să fie constatată încălcarea.

Chestiunea nerespectării de către candidată a obligațiilor privind declararea averii și a intereselor personale, a fost agravată de declarația candidatei cu privire la valoarea camionului MAN, astfel, din start, Comisia s-a expus asupra vinovăției candidatei în încălcarea Legii cu privire la declarația de avere și interese, deși la baza constatării nu au stat prevederile legale specific domeniului, or, candidata a declarat prețul de vânzare a automobilului în 2017, conform prevederilor contractuale și documentelor pe care le-a deținut în anul 2017 prezentate de soț și înregistrate la organele publice. Prețul contractului a fost negociat de către părțile contractuale conform principiului libertății contractuale. Mai mult, de către soț a fost vândut automobilul în 2021 fiind achitate impozite, și fiind demonstrat că automobilul fiind reparat a fost vândut mai scump, Comisia dispunând și de posibilitatea de a determina unde în prezent este automobilul și în ce stare a fost procurat de noii proprietari, spre diferență de pârghiile de care dispune candidata. De asemenea Comisia avea obligația de a constata în decizia sa că, deși candidata nu a prezentat contractul din 2017, dar, reieșind din faptul că a fost prezentat contractul de vânzare din 2021, și la Serviciul Fiscal de Stat sunt calculate impozitele, se putea stabili modul de calcul al creșterii de capital și prețul inițial din 2017.

Mai mult, deși Comisia cunoaște datele persoanei căreia i s-a făcut transferul bancar, spre diferență de candidată, nu a prezentat datele și nu a solicitat prin rundele de întrebări clarificarea situației și aflarea adevărului obiectiv, astfel în cazul dat nici Comisia nu a realizat inversarea sarcinii de probațiune, ci a creat circumstanțe de presupuneri abstracte.

Comisia a reținut inconsecvențele dintre declarația candidatei pentru anul 2017, în care a declarat prețul de achiziție al camionului ca fiind de 9 999 de lei (estimativ 560 de euro) și explicațiile sale privind depunerea bănească de 95 930 de lei (estimativ 4 568 de euro), pe care soțul ei a efectuat-o în anul 2017 în contul bancar al lui A.T. Aici Comisia nu a explicat în ce constau inconsecvențele, ori în anul 2017, fiind obligația subiectului declarării să indice prețul bunului procurat conform actului generator de transmitere de proprietate adică contractul de vânzare cumpărare, ceea ce a fost respectat în declarația

anuală 2017, apoi, la vânzare fiind reparat și încasat un preț mai mare, achitat impozitul în bugetul statului, și toate acestea fiind confirmate prin documente Comisiei, nu constituie argumente întru confirmarea integrității etice și financiare a candidatei.

După audieri, candidata, pentru prima dată și fără a furniza documente confirmative, a informat Comisia că camionul a fost reparat de soțul ei și „prin urmare, prețul inițial fusese mic și ulterior a devenit mai mare”. Deoarece, în timpul audierii și după lansarea video-înregistrărilor soțul a vizualizat, fiind persoana pe care nemijlocit îl vizau întrebările și tranzacțiile și i-a comunicat despre reparație, Comisiei i-au fost prezentate foto înregistrări a automobilului la etapa de procurare și ulterior la etapa de vânzare, acestea fiind acceptate de Comisie, însă, deși în alte runde de întrebări fiind prezentate fotocopii au fost considerate ca argumente, în cazul dat nu sunt considerate ca argumente, sau cel puțin temeieri de verificare suplimentară, astfel încât legea permite Comisiei, până la adoptarea deciziei finale, să ofere întrebări suplimentare, să facă reluarea cercetării ș.a., însă pârghiile date nu au fost folosite.

În rezultatul evaluării realizate de către Comisie, au fost supuse verificărilor toate persoanele apropiate, conform noțiunii oferite de lege, averile, veniturile, cheltuielile, subiectul verificării, cauzele penale pe care le-a instrumentat în calitate de procuror, etica disciplinară, reputația ireproșabilă, și se constată că nici într-un criteriu verificat, candidata nu a fost vizată și nu a încălcat nici unul din criterii.

Cu privire la două aspecte abordate de către Comisie, se identifică că, candidata nu a fost parte a raporturilor, iar declararea în declarația cu privire la venituri a fost întocmită corect, conform criteriilor cerute. Totodată, excedând toate dubiile Comisiei, valorificând și sumele de bani pe care le consideră ca veridice Comisia, se constată că veniturile soțului și Candidatului sunt suficiente pentru realizarea tuturor cheltuielilor. Conform declarației din 29 martie 2019 (pentru anul 2018) - a declarat în calitate de venituri a soțului rezultată din chirie suma de $60\ 000 + 240\ 000 + 280\ 000$ lei = 580 000 de lei. Conform declarației din 31 martie 2020 (pentru anul de declarare 2019) a declarat în calitate de venituri a soțului realizate din chirie suma de: $280\ 000 + 240\ 000 + 60\ 000 = 580\ 000$ de lei. Conform declarației din 31 martie 2021 (pentru anul de declarare 2020) a declarat în calitate de venituri a soțului din chirie suma de: $240\ 000 + 60\ 000 + 480\ 000 = 780\ 000$ de lei. De asemenea sunt salariile procurorului și administratorului, ca venituri.

Totodată, s-a constatat că, verificarea s-a extins și asupra companiei actuale în care activează soțul, fiind solicitate rulajele companiei, fapt ce nu corespunde criteriilor de verificare instituite în atribuțiile Comisiei.

La 19 iunie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, reprezentată de Vitalie Miron, a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de către Cristina Gladcov.

În motivarea referinței, pârâta a invocat că și-a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile prevăzute de Legea nr. 26 din 10 martie 2022, iar când a constatat anumite neclarități, a oferit reclamantei posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, stabilindu-i un termen suficient.

Astfel, Comisia de evaluare a considerat că decizia sa nr. 34 din 18 mai 2023 este legală și întemeiată, iar alegațiile reclamantei sunt neîntemeiate și nu au un suport probatoriu.

Pârâta a notat că, în spiritul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale și cu respectarea obligațiilor legale. Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia de evaluare oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; pag. 68). Procesul de redeseinare, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, pag. 95).

A explicat că procesul de evaluare a integrității și decizia Comisiei de evaluare nr. 34 din 18 mai 2023 nu afectează statutul profesional al candidatei, or, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile unui organ public din Republica Moldova. Iar, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, respectiv niciun alt efect juridic nu are suport legal.

Totodată, potrivit pct. 39 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept a Consiliului European (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Moldova), proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător.

Comisia de evaluare a menționat că, în activitatea sa, nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

Astfel, concluzia Comisiei de evaluare din decizie privind existența unor dubii serioase referitor la conformitatea reclamantei cu criteriile de integritate etică și financiară, ține de oportunitatea deciziei, iar instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate a deciziei și nu este în drept să execute controlul de oportunitate.

Succesiv, pârâta a considerat neîntemeiate obiecțiile reclamantei cu privire la aplicabilitatea, în speță, a dispozițiilor Codului administrativ reglementate în alte părți decât cele din Cartea a treia. Or, conform art. 4 alin. (2) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, în activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.

Astfel, Comisia de evaluare funcționează în baza Legii nr. 26 din 10 martie 2022 și a regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta, și nu în conformitate cu Codul administrativ, iar judecarea cererilor de contestate împotriva deciziilor Comisiei are loc în conformitate cu procedura prevăzut de Cartea a treia din Codul administrativ.

Prin urmare, Comisia nu era ținută de prevederile art. 15, art. 22, art. 82, art. 85 alin. (3), art. 87, art. 92 și art. 93 din Codul administrativ, iar în consecință nu a efectuat operațiuni administrative și nu avea obligația să cerceteze din oficiu starea de fapt, precum și să întocmească dosarul candidatului conform cerințelor din Codul administrativ.

Pârâta a mai evocat că nu constată în decizie că un candidat nu întrunește criteriile de integritate și nici careva încălcări ale candidaților. Decizia de promovare sau nepromovare a unui candidat constituie o apreciere a Comisiei, cu exercitarea marjei legale de discreție, în dependență de faptul dacă constată existența sau lipsa unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, care nu au fost înlăturate de către candidat. Instanța de judecată nu are temei legal să se pronunțe cu privire la această apreciere a Comisiei, deoarece aceasta se referă la oportunitatea deciziei, care nu poate fi supusă unui control judiciar.

Este de competența Comisiei să aprecieze dacă anumite circumstanțe sunt sau nu suficiente pentru a constata existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea cu criteriile de integritate. Asta deoarece anume această chestiune se referă la oportunitatea deciziei, care nu poate face obiectul controlului judiciar.

Pârâta a menționat că, în legătură cu împrumutul contractat de către reclamant de la tatăl său, Comisia a constatat prezența unor dubii serioase din motiv că acest împrumut a fost luat de către candidat în timp ce tatăl acestuia a fost supus unei proceduri de verificare a integrității. Astfel, aspectele invocate de către reclamantă precum că, Comisia ar fi depășit deliberat perioada permisă de lege, a urmărit să stabilească suprafața totală a terenurilor și să analizeze aceste

tranzacții, sunt irelevante, deoarece Comisia nu a constatat careva dubii serioase cu privire la aceste tranzacții și bunuri invocate de către reclamantă.

Pârâta a menționat că neexecutarea obligației de plată a impozitului pe venit nu se datorează unor motive ce nu depind de reclamantă. Asta deoarece, contractul de vânzare – cumpărare din speță a fost încheiat și înregistrat în Registrul bunurilor imobile în 2021 și în același an a fost achitat prețul integral. Astfel, este cert că reclamanta avea obligația de a achita impozitul pe venit obținut urmare a vânzării acestui teren, și nu abia în 2023 după înregistrarea contractului de vânzare-cumpărare de către notar.

Referitor la argumentul reclamantei, precum că autoritatea fiscală nu a demarat vreo procedură de executare silită în această privință, pârâta a menționat că potrivit art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, în aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2) - (5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.

Comisia de evaluare a menționat că reclamanta dispunea de toată informația necesară și avea posibilitatea să achite impozitul pe venit în anul 2021, neexistând careva impedimente în acest sens impuse de Serviciul Fiscal de Stat. Mai mult, reclamanta a recunoscut că veniturile soțului constituie venituri comune ale familiei. Iar, la 27 aprilie 2023 autoritățile fiscale au consemnat plata impozitului și penalității, fapt ce demonstrează că reclamanta nu a achitat impozitul în termen. Deși reclamanta a invocat mai multe prevederi din Codul fiscal (art. 169, 170, 190, 191, 192, 264, 265), reclamanta nu a explicat care este relevanța acestor prevederi pentru examinarea obiectului prezentei cauze.

Pârâta a relevat că potrivit art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare la 01 ianuarie 2018, aplicabil declarațiilor pentru anul 2017), subiectului declarării îi revenea obligația să declare cota-parte/acțiunile în capitalul social al unui agent economici deținute de subiectul declarării personal sau de membrii familiei, concubinul/concubina lui.

Totodată, potrivit art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare de la 01 ianuarie 2019, aplicabilă declarațiilor pentru perioada 2018-2021), subiectul declarării a fost obligat să declare cota-parte/acțiunile din capitalul social al unui agent economic deținut de subiectul declarației personale sau de membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi.

Astfel, pârâta a concluzionat că legea nu condiționează declararea deținerii unei cote-părți în capitalul social al unei entități de faptul (i) achitării aportului la capitalul social, (ii) achitării dividendelor sau (iii) participarea la administrarea societății.

În ședința de judecată, reclamanta Cristina Gladcov și reprezentantul acesteia, avocatul Dumitru Cucu au susținut cererea de contestare împotriva deciziei nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, solicitând admiterea acesteia, pe motivele de fapt și de drept invocate în cerere.

În ședința de judecată, reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale

judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei, au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiate.

Aprecierea instanței.

Audiind părțile, și reprezentanții lor, examinând actele dosarului administrativ și cel judiciar, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție constată că acțiunea este admisibilă și întemeiată, din următoarele motive.

Termenul de examinare a acțiunii

Conform art. 14 alin. (7) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, prin derogare de la prevederile art. 195 din Codul administrativ, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 53 din 04 aprilie 2023 „Cu privire la modificarea dispozițiilor nr. 46 din 28 martie 2023, nr. 34 din 02 martie 2023 nr. 39 din 20 martie 2023” a fost schimbată componența completului de judecată special, prevăzut de punctul nr. 1 din dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 46 din 28 martie 2023 și instituită o nouă componență a completului de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează: Tamara Chișca-Doneva – președinte, judecător; Mariana Pitic și Ion Guzun – judecători; Maria Ghervas – judecător supleant.

Prin dispoziția nr. 69 din 04 mai 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022” a fost desemnat în calitate de membrul supleant în completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, judecătorul Ion Malanciuc.

La caz, urmează de reținut că cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov a fost înregistrată la Curtea Supremă de Justiție în data de 09 iunie 2023.

Potrivit fișei de repartizare a cererii, prezenta cauză a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor la 09 iunie 2023 judecatului-raportor Mariana Pitic (f.d. 46).

Prin încheierea din 13 iunie 2023 a judecătorului-raportor Mariana Pitic, membru al completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție pentru examinarea contestațiilor candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, a fost primită spre examinare, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestate depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei de evaluare, fiind convocați participanții la proces în ședința de judecată stabilită pentru data de 26 iunie 2023, ora 16:00, sala nr. 4 în incinta Curții Supreme de Justiție, situată pe adresa str. Petru Rareș nr. 18, mun. Chișinău (f.d. 47-49).

La 19 iunie 2023, în interiorul termenului stabilit de către instanță, Comisia de evaluare a prezentat referință la cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov cu privire la anularea deciziei nr. 34 din 18 mai 2023 (f.d. 52-69).

Ședința de judecată stabilită pentru data de 26 iunie 2023, ora 16:00 nu a avut loc din motivul defectării sistemului de fixare tehnică a procesului judiciar „SRS Femida” și imposibilitatea înregistrării audio a ședinței de judecată. Următoarea ședință de judecată a fost stabilită pentru data de 07 iulie 2023, ora 12:00 (f.d. 80).

Tot la data de 26 iunie 2023 judecătorul Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva a declarat abținere de la examinarea cauzei.

Astfel, ședința de judecată din data de 07 iulie 2023, ora 12:00 a fost amânată fără dată, având în vedere necesitatea examinării declarației de abținere.

Prin încheierea din 10 iulie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis declarația de abținere a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, iar având în vedere prevederile Legii nr. 26 din 10 martie 2022, în cazul admiterii cererii de abținere, cauza urmează să fie examinată cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant, la caz judecătorul Ion Malanciuc. Astfel, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei s-a stabilit ședința de judecată pentru data de 17 iulie 2023, ora 10:00.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 iulie 2023, completul de judecată special a admis cererea reclamantei Cristina Gladcov, a obligat Comisia de evaluare să prezinte toate materialele dosarului candidatei Cristina Gladcov și s-a amânat examinarea cauzei pentru data de 24 iulie 2023, ora 11:30 (f.d. 113-120).

În această ordine de idei, având în vedere cele enunțate supra, completul de judecată special notează că depășirea termenului de examinare a contestației în 10 zile, a fost influențat inclusiv de complexitatea cauzei, comportamentul părților la proces, care include pe cel al autorității pârâte, dificultatea dezbaterilor, demisiile judecătorilor Curții Supreme de Justiție și imposibilitatea formării completului special pentru judecarea cererilor de contestare.

Mai mult, durata de aflare pe rol a cauzei a fost condiționată inclusiv de asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, fapt ce nu poate fi privit drept tergiversare a examinării cauzei, deoarece judecarea cererii de contestare a avut ca scop respectarea dreptului garantat al părților la un proces echitabil, consfințit în articolul 38 din Codul administrativ și articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În cadrul ședinței de judecată din data de 24 iulie 2023 a fost examinată în fond cauza, fiind ascultate explicațiile părților, cercetate probele, ascultate pledoariile și conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, a fost anunțată emiterea și plasarea deciziei pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Aplicabilitatea Codului administrativ.

Completul de judecată special menționează că, în cadrul dezbaterilor judiciare, reprezentanții Comisiei au invocat neaplicarea cărților I și II din Codul

administrativ la examinarea cauzelor pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție, argument care nu poate fi reținut din următoarele considerentele.

Completul de judecată special reține că aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia are competență Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 1 decembrie 2022, § 24, DCC nr.2 din 18 ianuarie 2022, §19).

În primul rând, este necesar de a se explica de ce este aplicabil Codul administrativ procedurii de evaluare, dar și procedurii de contencios administrativ.

Din punct de vedere al conținutului normativ, Legea nr. 26 din 10 martie 2022 cuprinde atât norme de drept public material, cât și norme de procedură administrativă și procedură a contenciosului administrativ.

În special, dispozițiile legale care reglementează definiția și condițiile de evaluare a integrității etice/financiare după natura lor constituie norme de drept administrativ material, care formează baza legală conform art. 21 alin. (1) din Codul administrativ pentru emiterea actului administrativ individual de către Comisie. Astfel, dispozițiile art. 8 alin. (1)-(4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 sunt norme de drept administrativ material.

Inițierea procedurii de evaluare este, conform art. 9 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Codul administrativ, o inițiere a procedurii administrative la cererea candidatului pentru una din funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. Inițierea procedurii de contencios administrativ este condiționată, în conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept prin activitatea administrativă.

Astfel, completul de judecată special relevă că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Actul administrativ individual este rezultatul final al procedurii administrative.

Prin decizia Comisiei privind promovarea/nepromovarea evaluării de către candidat are loc finalizarea procedurii administrative conform art. 78 din Codul administrativ.

Mai mult decât atât, în nota informativă la Legea nr. 26 din 10 martie 2022, autorii au indicat că „drept urmare a desfășurării activității sale, Comisia de evaluare va emite o decizie. Reieșind din faptul că decizia respectivă reprezintă un act administrativ, contestarea acesteia se va face conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 cu derogările exprese stabilite în prezentul proiect.”

Astfel, însăși legiuitorul a calificat decizia Comisiei de evaluare drept un act administrativ individual în privința căruia poate fi exercitată acțiunea în contencios administrativ.

Prin urmare, normele Codului administrativ privind procedura administrativă și instituția actului administrativ individual sunt aplicabile procedurii de evaluare, cu excepțiile prevăzute de Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

Completul de judecată special subliniază că, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale, dacă nu contravin principiilor Codului administrativ.

Normele speciale din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu exclude aplicarea cărților I și II, decât în privința unor aspecte, cum ar fi în special, inițierea procedurii administrative, clarificarea stării fapt din oficiu, cvorumul și majoritatea, dreptul la audiere a candidatului, dar și altele. Sintagma „anumite aspecte” din art. 2 alin. (2) din Codul administrativ nu echivalează cu excluderea de la aplicare a Codului administrativ.

Așadar, în condițiile speței, excluderea integrală de la aplicare a cărților I și II este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Potrivit art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Principiile care guvernează procedura contenciosului administrativ sunt reglementate în cartea I din Codul administrativ, în special art. 21-27 și art. 36-43. Între cartea I, II, și III, care reglementează procedura contenciosului administrativ, există o legătură organică și de substanță, ce nu poate fi negată sau exclusă sub nici o formă.

Controlul judecătoresc este un control de legalitate, care cuprinde în sine verificarea legalității temeiului formeii activității administrative, corectitudinii interpretării noțiunilor juridice vagi, proporționalității egalității de tratament, imparțialității, securității juridice, motivării, exercitarea dreptului discreționar, dacă autoritatea este împuternicită să acționeze în baza acestui drept, protecția încrederii legitime în activitatea autorității și altele.

Din considerentele menționate supra, completul de judecată special respinge ca nefondat argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare, precum că nu este aplicabilă cartea I și II din Codul administrativ. Or, aceasta ar însemna negarea respectării principiilor legalității, cercetării din oficiu, egalității de tratament, securității raporturilor juridice, proporționalității, imparțialității Comisei, bunei-credințe și altele.

Aplicarea normelor procedurii de contencios administrativ este condiționată de aplicarea aceluiași norme care se referă la procedura administrativă, cum ar fi obținerea probelor conform art. 220 alin. (1), 87-93 din Codul administrativ, notificările conform art. 223, 97-114 Codul administrativ, imparțialitatea conform art. 25 din Codul administrativ, recuzarea conform art. 202, 49-50 din Codul administrativ, formele activității administrative conform art. art. 5, 10-15 și 189

din Codul administrativ, conceptul de parte în procedura de contencios administrativ conform art. art. 204 și 7 din Codul administrativ, efectele juridice ale actului administrativ individual, e.g. funcția executorie a Deciziei Comisiei în calitate de act administrativ individual conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, valabilitatea, obligativitatea și puterea lucrului decis a Deciziei Comisiei conform art. art. 139 alin. (2)-(4) și 140 din Codul administrativ și altele.

Neaplicarea cărții I și II din Codul administrativ ar echivala cu excluderea deciziei Comisei ca act administrativ individual, iar pe cale de consecință respingerea accesului la un control judecătoresc efectiv.

În această ordine de idei, completul de judecată special subliniază că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, deoarece este: 1) emisă de o autoritate publică; 2) este o decizie, dispoziție sau altă măsură oficială; 3) se referă la domeniul dreptului public; 4) este o reglementare; 5) e referă la un caz individual; 6) produce nemijlocit efecte juridice.

Din punct de vedere funcțional și organizatoric, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor este o „autoritate publică” în sensul art. 7, 10, 203 lit. a) și 204 din Codul administrativ, deoarece este creată prin lege, îndeplinește sarcini de drept public prin intermediul competenței reglementată în art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, în vedere realizării unui interes public.

Completul de judecată special mai subliniază că, procedura administrativă de evaluare are o funcție de clarificare și orientare datorită caracterului procedural al acțiunii oficiale de evaluare a candidaților în funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, respectarea principiilor, garanțiilor și regulilor de bază a procedurii administrative constituie o cerință înrădăcinată direct în conceptul statului de drept stipulat în art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prin Legea nr. 180 din 07 iunie 2023 s-a consolidat înțelegerea că, Comisia de evaluare este o autoritate publică specifică în felul său, adică nu este persoană juridică de drept public, cu toate că, în art. 7 din Codul administrativ, are o funcție universală, cuprinde și este definit conceptul de autoritate publică atât în sensul interpretat de Parlamentul Republicii Moldova, adică funcțional, organizațional cât și ca persoană juridică de drept public, după caz. Această concluzie rezultă și din pronumele nedeterminat „orice structură organizatorică” al art. 7 din Codul administrativ. Autoritatea publică pe lângă elementul de orice structură organizatorică sau organ, instituit/ă prin lege sau alt act normativ, realizare de interese publice, îl conține și pe cel de regim public, care desemnează sarcinile și competențele, care oferă dreptul de a se impune cu forță juridică față de persoanele cu care intră în raporturi de drept autoritatea publică. O altă interpretare și aplicare ar însemna că activitatea Comisiei și deciziile ei nu sunt obligatorii ca acte administrative individuale, dar reprezintă acte juridice de drept privat. Completul de judecată special subliniază că, și o persoană privată poate fi

autoritate publică dacă prin lege îi sunt delegate sarcini al autorităților publice și competențele corespunzătoare pentru realizarea lor. Mai mult, conform art. 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017, actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Completul de judecată special subliniază că, sarcinile Comisiei nu reprezintă domenii private de activitate dar publice, de aceea și a fost investită prin Legea nr. 26 din 10 martie 2022 cu competențe care îi permite să se impune cu putere juridică în raport cu cei evaluați conform art. 8 din Codul administrativ. Completul de judecată special notează cu titlu de principiu că, nu poate fi confundat, din punct de vedere funcțional și organizatoric, conceptul de autoritate publică cu cel de persoană juridică de drept public, în caz contrar s-ar exclude decizia Comisiei din conceptul de act administrativ individual.

Totodată, se reține că nu s-a pătruns în esența art. 2 alin. (2) din Codul administrativ care reglementează condițiile de derogare prin norme legislative de la caracterul uniform al Codului administrativ pentru „anumite aspecte” de activitate administrativă. A reține argumentul că, Comisia nu este autoritate publică înseamnă a nega o realitate juridică că aceasta îndeplinește activitate administrativă de drept public prin procedura administrativă și că, decizia ei este act administrativ individual supus controlului judecătoresc în procedura contenciosului administrativ. Astfel, conceptul de autoritate publică nu se reduce la conceptul de persoană juridică de drept publice, dar are o semnificație funcțională proprie în sensul art. 7 și 2 alin. (2) din Codul administrativ, și în sensul Legii nr. 26 din 10 martie 2022.

Decizia Comisiei se relaționează cu însușirea de „orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială” ca element definitoriu al actului administrativ individual conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Din această optică se delimitează că, Comisia nu desfășoară activitate legislativă sau judecătorească, dar activitate de executare a legii.

Decizia Comisiei se încadrează în conceptul de „domeniul dreptului public” conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Conform art. 5 din Codul administrativ actul administrativ individual este una din formele activității administrative prin care se aplică legea. Prin Decizia Comisiei a fost aplicată Legea nr. 26 din 10 martie 2022, care reglementează temeiul deciziei, iar această reglementare normativă este, după natura juridică a ei, una de drept public material. Astfel, prin această însușire decizia Comisei este exceptată de la acțiunea privată, penală, contravențională și de contencios constituțional la care participă autoritățile publice conform art. 2 alin. (3) lit. a) – c) din Codul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ este o „reglementare” prin care pârâta își realizează unilateral competența materială potrivit art. 6 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. Completul special de judecată subliniază că prin acest element al actului administrativ individual are loc delimitarea acestuia de alte forme ale activității administrative, cum ar fi acul real și contractul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ se referă la „un caz individual”, care constă în situația concretă de evaluare a reclamantului. Funcția acestei însușiri a actului administrativ individual rezidă în delimitarea acestuia în raport cu actul administrativ normativ, care este o reglementare abstractă conform art. 12 din Codul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ întrunește criteriul „cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice”, adică de a naște, modifica sau stinge raporturi juridice de drept public. Completul de judecată special reține că, decizia Comisiei produce nemijlocit efecte juridice în sfera juridică a reclamantului, în calitatea sa de judecător care a candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. Funcția acestui criteriu constă în diferențierea actului administrativ individual de o simplă operațiune administrativă realizată în interior procedurii administrative de evaluare a integrității financiare și etice a candidatului.

Completul de judecată special conchide că, decizia Comisiei este un act administrativ individual prin care se finalizează procedura administrativă. Conceptul de procedură administrativă definit în art. 6 din Codul administrativ și cel de autoritate publică definit în art. 7 din Codul administrativ are o funcție universală, aplicabil pentru orice domeniu/subdomeniu al dreptului public. Pentru aceste motive, Comisia avea și are obligația să aplice normele Codului administrativ, și normele de procedură din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 în partea ce se referă la aspectele derogatorii de la caracterul uniform al Codului.

Prin urmare, este inacceptabil argumentul reprezentanților pârâtei că procedura de evaluare nu ar fi o procedură administrativă guvernată de regulile Codului administrativ, cum ar fi principiul legalității (art. 21), principiul cercetării din oficiu (art. 22), principiul egalității de tratament (art. 23), principiul bunei-credințe (art. 24), principiul imparțialității (art. 25), principiul limbii de procedură și rezonabilității (art. 26, art. 27), principiul eficienței (art. 28), principiul proporționalității (art. 29), securității juridice (art. 30), principiul motivării actelor administrative și operațiunilor administrative (art. 31), principiul comprehensibilității (art. 32), cel al protecției încrederii legitime și altele.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată specială relevă că, în cadrul ședinței de judecată reprezentanții pârâtei au invocat cauzele Țurcan vs Comisia de evaluare și Clevadî vs Comisia de evaluare, unde instanța a stabilit cu puterea lucrului judecat că, cauzelor intentate împotriva Comisiei de evaluare nu sunt aplicabile prevederile cărților I și II din Codul administrativ.

Așadar, urmare a celor constatate, completul de judecată special menționează că dosarele la care fac referire reprezentanții Comisiei de evaluare, intentate la cererea lui Anatolie Țurcanu (nr. 3-5/23) și Nataliei Clevadî (nr. 3-13/23) nu formează o jurisprudență unitară. Or, rolul jurisprudenței este de a interpreta și aplica la cazuri concrete legea. Respectiv, nu orice hotărâre care diferă de o altă hotărâre constituie o divergență de jurisprudență.

Principiul res judicata în sine nu impune instanțelor judecătorești naționale să urmeze precedentele în cazuri similare, realizarea coerenței dreptului necesită

timp iar perioadele de conflict în jurisprudență pot fi, prin urmare, tolerate fără a submina securitatea juridică.

În principiu, jurisprudența trebuie să fie stabilă, dar totuși acest caracter nu trebuie să împiedice evoluția dreptului. Tocmai de aceea, Curtea de la Strasbourg arată că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel că schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (CtEDO, Unedic c. Franței, 2008, §74; Legrand c. Franței, 2011), dar trebuie întrunite două condiții: noua abordare să fie consecventă la nivelul acelei jurisdicții și instanța care a decis schimbarea interpretării să motiveze detaliat considerentele pentru care a decis astfel (CtEDO, Atanasovski c. Macedoniei, 2010, §38).

În aceste circumstanțe, completul de judecată special respinge argumentul expus de Comisie precum că la emiterea soluției pe caz instanța de judecată urmează să își fundamenteze opinia și să emită soluția bazându-se pe considerentele și exemplele de practică judiciară enunțate.

În concluzie, completul de judecată special statuează că un judecător, potrivit regulilor de organizare judecătorească, nu este, în general, legat de hotărârea pronunțată de un alt judecător și nici chiar de propriile sale hotărâri anterioare, deoarece dânsul se pronunță pe cazul particular care se prezintă în fața sa.

Admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Reieșind din prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă de drept public al autorităților publice cuprinde actul administrativ individual ca formă principală de acțiune administrativă a autorităților.

Completul de judecată special a motivat la capitolul aplicabilității Codului administrativ de ce decizia Comisiei este act administrativ individual. Astfel, la compartimentul admisibilității acțiunii se va sublinia că, decizia Comisiei este un act administrativ individual defavorabil.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Completul de judecată special notează că, prin acțiunea înaintată, reclamanta Cristina Gladcov revendică încălcarea unui drept prin activitatea administrativă, conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, și anume că prin decizia nr. 34

din 18 mai 2023 Comisia de evaluare i-a încălcat dreptul de a fi ales în funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, dreptul la autoadministrarea procuraturii, dreptul la demnitatea și reputația profesională a procurorului, dreptul fundamental la independență și inamovibilitate a procurorului, dar și dreptul fundamental la administrare, dreptul la o decizie de evaluare favorabilă a candidatei Cristina Gladcov.

Prin derogare de la prevederile art. 209 din Codul administrativ prin art. 14 alin. (1) și (2) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, s-a reglementat un termen special de înaintare a acțiunii în contencios administrativ. Astfel, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34 din 18 mai 2023 a fost notificată reclamantei Cristina Gladcov prin intermediul poștei electronice la 05 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f.d. 393, dosar administrativ).

Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov este admisibilă, întrucât reclamanta s-a conformat prevederilor legale art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, fiind depusă la 09 iunie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, Completul de judecată special apreciază acțiunea înaintată drept o acțiune în obligare specifică în felul său. Prin acțiunea în obligare obișnuită, reclamantul conform art. art. 206 alin. (1) lit. b) și 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ urmărește anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării sale referitor la obținerea unui avantaj juridic de orice fel și obligarea autorității publice să emită actul administrativ individual respins. Pe când specificul acțiunii înaintate este caracterizat prin anularea deciziei Comisiei referitor la nepromovarea evaluării și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

Completul de judecată special în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (3) din Codul administrativ nu este legat de textul cererilor formulate de participanții la proces, astfel, argumentul de oportunitate expus în referință de către pârât va fi apreciat la capitolul admisibilității. Controlul judecătoresc efectiv implică o verificare deplină a problemelor de fapt și de drept, însă totuși exclude verificarea oportunității conform art. 225 alin. (1) din Codul administrativ și

limitează controlul în privința actului administrativ individual discreționar, când lege prevede astfel de temei pentru emitere. Oportunitatea este o chestiune de admisibilitate dar nu de fond a acțiunii în contencios administrativ. Argumentul pârâtului în referința depusă precum că acțiunea trebuie respinsă pe motiv de oportunitate este lipsit de temeinicie, deoarece reclamantul n-a motivat acțiunea pe oportunitate dar pe aspecte de legalitate.

Din referință și argumentele de oportunitate relevate de pârât în conținutul ei se neagă însăși dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ potrivit art. 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ. Astfel, nici Codul administrativ, dar nici art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu exclud dreptul la acțiune a candidatului. Acceptarea soluției propuse de pârât este lipsită de temei legal și contrară statului de drept. Completul de judecată special notează că, prevederile art. 225 alin. (1) din Codul administrativ sunt clare și nu pot fi confundate, reglementând într-o unitate funcțională cu prevederile art. 36, 39, 189, 190 și 207 Codul administrativ doar aspecte referitor la excluderea sau limitarea controlului judecătoresc.

Completul de judecată special apreciază decizia Comisiei emisă în temeiul art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 din categoria actelor administrative obligatorii, adică care nu se emit în baza dreptului discreționar. Comisia este obligată să emită decizia indiferent dacă este favorabilă sau defavorabilă. În cazul deciziilor discreționare, autoritatea publică are dreptul în general să nu acționeze, iar în cazul în care decide de a acționa în dreptul administrativ, atunci are posibilitatea de selecție a consecințelor juridice, cu excepția situației de reducere a discreției la zero conform art. 137 alin. (2) din Codul administrativ.

Referitor la fondul cauzei completul de judecată special reține următoarea stare de fapt și de drept.

Conform art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanța independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În sensul art. 13 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Potrivit art. 20 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Reieșind din art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

În conformitate cu art. 114 din Constituția Republicii Moldova, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, acestea urmează să dispună de plenitudinea prerogativelor procesuale pentru soluționarea justă a cauzei, fără a exista limitări nejustificate în acțiunile ce urmează a fi întreprinse, astfel încât la realizarea scopului final hotărârea judecătorească să nu devină una iluzorie.

Protecția juridică efectivă împotriva acțiunii administrative a autorităților publice implică un control judecătoresc de legalitate deplin, care cuprinde atât chestiunile de fapt, cât și cele de drept, așa cum este reglementat în art. 194 alin. (1), 219, 22, 36 și 21 din Codul administrativ.

Densitatea controlului judecătoresc înseamnă precizarea conținutului controlului judecătoresc asupra deciziilor Comisiei, care se referă nu numai la profunzimea, ci și la sfera de aplicare a controlului. Acest lucru se referă atât aplicării legii, cât și stabilirii faptelor relevante pentru o hotărâre judecătorească legală și întemeiată.

Controlul judecătoresc efectiv implică verificarea tuturor aspectelor de legalitate procedurală și substanțială, în special, al egalității de tratament, proporționalității, securității juridice, motivării, corectitudinii cercetării de fapt din oficiu, imparțialității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și altele. Numai în acest fel poate fi atins standardul de protecție efectivă consacrat în art. 53 din Constituția Republicii Moldova. În acest sens, art. 194 alin. (1) din Codul administrativ în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Controlul instanței de judecată asupra activității administrative de drept public necesită o determinare independentă a faptelor relevante, o interpretare a normelor relevante și a subsumării lor. Un astfel de control administrativ de legalitate inteligibil exclude, în principiu, o obligare a justiției la constatări și aprecieri de fapt sau de drept făcute de alte puteri cu privire la ceea ce este legal în speță.

Potrivit art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare, dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare (normă constituționalitatea căreia a fost verificată prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

(competența Curții Supreme de Justiție în cazul examinării contestațiilor depuse împotriva deciziei Comisiei de evaluare)).

Curtea Constituțională a reținut că, în nota informativă la proiectul de Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea Constituțională a dedus că legislatorul a urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea Constituțională a reținut că aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §78).

Astfel, Curtea Constituțională a dispus că, până la modificarea legii în conformitate cu raționamentele prezentei hotărâri, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata (a) că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §88).

În această consecvență, completul de judecată special constată că, Curtea Constituțională a stabilit un dublu test care urmează a fi întrunit pentru ca acțiunea candidatului împotriva unei decizii emise de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor să fie admisă, și anume: 1) să existe erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, și aceste erori să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare; și 2) să existe circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023, în vigoare din 21 iunie 2023, alin. (8) al art. 14 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 a fost modificat, având următorul conținut: La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special subliniază că, prevederile art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 modificat prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023 proiectează un control judecătoresc efectiv, care implică legalitatea procedurii de evaluare și legalitatea materială a deciziei de nepromovare a evaluării.

Controlul de legalitate procedurală a deciziei se va rezuma dacă Comisia de evaluare a admis sau nu erori procedurale grave care ar putea afecta caracterul

echitabil al procedurii de evaluare. Controlul de legalitate materială a deciziei se va rezuma dacă există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidata Cristina Gladcov.

Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție notează, că Codul administrativ reglementează conceptul de erori grave și erori deosebit de grave. În cazul erorilor deosebit de grave conform art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este nul și pe cale de consecință nu produce efecte juridice din momentul emiterii. Pe când în cazul erorilor grave actul administrativ individual este neîntemeiat și produce efecte juridice până la anularea sa în mod definitiv. Astfel, ori de câte ori se invocă o problemă de legalitate procedurală, ea trebuie analizată atât prin conceptul de eroare deosebit de gravă, cât și prin cel de eroare gravă.

Decizia Comisiei este neîntemeiată, iar reclamanta ar avea dreptul la o decizie favorabilă, deoarece decizia contestată este viciată în special din punct de vedere a proporționalității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și egalității de tratament. Comisia este legată de respectarea proporționalității și egalității de tratament la emiterea deciziilor pe marginea evaluării candidaților la funcțiile de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Negarea acestui fapt, ar pune în discuție nu doar statul de drept, dar însuși scopul pentru care a fost edictată Legea nr. 26 din 10 martie 2022. Dubiile serioase ale Comisiei trebuie să fie analizate/evaluate și prin prisma proporționalității, dar și egalitatea de tratament.

Prin decizia nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, în baza art. 8 alin. (1), (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a), alin. (5) lit. a)-c) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a decis că candidata nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, ea nu a promovat evaluare.

La 09 iunie 2023, Cristina Gladcov a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura sa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

Completul de judecată special menționează că în decizia nr. 34 din 18 mai 2023, la compartimentul III „Evaluarea candidatului”, Comisia de evaluare a constatat existența unor dubii serioase în privința Cristinei Gladcov, candidata la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, privind criteriile de integritate financiară și etică, ținând cont de următoarele circumstanțe:

1. Nedeclararea veniturilor candidatei și ale soțului său la Serviciul Fiscal de Stat și neachitarea impozitelor aferente (2021);
2. Nedeclararea averii și intereselor personale în modul prevăzut de legislație. Subevaluarea prețurilor de vânzare/cumpărare.

Cu referire la nedeclararea veniturilor candidatei și ale soțului său la Serviciul Fiscal de Stat și neachitarea impozitelor aferente pentru anul 2021, completul de judecată special reține următoarele.

Comisia de evaluare a verificat respectarea, de către candidată, a regimului fiscal aferent plății impozitelor pe venitul impozabil.

Comisia de evaluare a constatat că candidata și soțul ei nu ar fi declarat veniturile primite din vânzarea terenului din or. Sîngera. mun. Chișinău, în valoare de 75 154 de lei (estimativ 3 500 de euro) și nu au achitat impozitul pentru creșterea de capital, în conformitate cu prevederile art. 15 și art. 40 din Codul fiscal. Comisia a stabilit că acest teren a fost primit gratuit de la stat și a fost înregistrat pe numele ambilor soți. Comisia a considerat că explicațiile furnizate de candidată cu privire la motivul pentru care creșterea de capital nu a fost declarată și impozitele nu au fost achitate după vânzarea terenului, nu au fost credibile.

În speță, completul de judecată special reține relevantă circumstanța prezentării de către candidată Comisiei de evaluare, până la adoptarea deciziei, a ordinului de încasare a numerarului nr. 12073856 din 26 aprilie 2023 cu privire la achitarea impozitului pe venit persoanelor fizice spre plată/achitat – Valentin Gladcov. Este necesar de subliniat că, orice obligație fiscală față de persoana fizică se naște prin emiterea unui act administrativ individual de către Serviciul Fiscal de Stat, deoarece administrația obligației fiscale are loc prin formele activității administrative, astfel, prevederile fiscale aplicându-se unui caz individual. Candidata a reacționat prompt când ia fost expusă problema respectivă de către Comisia de evaluare, astfel, soțul acesteia a achitat impozitul datorat bugetului de stat.

Prin urmare, luând în considerare circumstanțele enunțate supra, completul de judecată special consideră nesemnificativă această încălcare și care respectiv nu poate duce la eșuarea promovării favorabile a evaluării.

Cu referire la nedeclararea averii și intereselor personale în modul prevăzut de legislație.

Completul de judecată special nu va reține ca o încălcare gravă, care generează dubii privind corespunderea candidatei cu criteriul de integritate financiară, nerespectarea de către candidată a obligațiilor privind declararea averii și a intereselor personale a cotei-părți de 50% a soțului, din T.C. SRL, și va considera veritabil și conform contextului social-economic argumentul reclamantei că acest fapt a fost extins prin interpretare, în condițiile în care nu a existat o participare a soțului la formarea capitalului social, nu s-au efectuat plăți a venitului înregistrat (dividende), nu a participat la administrarea societății (ca asociat) – aceste aspecte de drept vorbesc despre o includere doar formală, care

nu generează efecte juridice. În speță, Comisia de evaluare nu a motivat care a fost impactul sau prejudiciul cauzat, după cum prevede art. 3 pct. 2 din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022.

Or, în cazul altui candidat care a promovat evaluarea, la aspectul nedeclarării, Comisia de evaluare a conchis că: „Comisia a stabilit că preocupările sale cu privire la nedeclararea în declarația candidatului pentru anul 2021 au fost înlăturate de către candidat și că Comisia nu a avut dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022) în ceea ce privește corespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară conform art. 8 alin. (2) lit. c), (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, cu privire la nedeclarare”.

La caz, completul de judecată special menționează că principiul general al egalității reprezintă unul dintre principiile constituționale fundamentale înserate în Constituția Republicii Moldova și acordă un drept subiectiv. Acest principiu interzice tratarea aceluiași fapt în mod inegal sau a lucrurilor inegale în același mod, cu excepția cazului în care o abordare diferită ar fi justificată în mod obiectiv.

Mai mult, completul de judecată special subliniază că întrebările oferite în interviul public nu trebuie să aibă funcția de capcană pentru candidată, și nu pot depăși întrebările adresate în rundele scrise de comunicare, iar Comisia de evaluare trebuia să depună efortul necesar pentru a obține informația dată de la candidată, la etapa de comunicare scrisă.

Completul de judecată special reține întemeiat argumentul precum că, candidata nu ar trebui să presupună ceea ce nu cunoaște și că nu ar trebui să se bazeze pe contractul care a fost prezentat în anul 2017 de către soț, care de fapt a stat la baza declarației din 2018.

Cu referire la subevaluarea prețurilor de vânzare/cumpărare, completul de judecată special reține următoarele.

Referitor la camionul de model MAN, se menționează că candidata a declarat prețul de vânzare a automobilului în 2017, conform prevederilor contractuale și documentelor pe care le-a deținut în anul 2017 prezentate de soț și înregistrate la autoritățile publice, reflectând prețul negociat de către părțile contractuale conform principiului libertății contractuale.

Totodată, a declarat că de către soțul ei a fost vândut automobilul în 2021 fiind achitate impozite și demonstrat faptul că automobilul fiind reparat a fost vândut mai scump, iar Comisia de evaluare dispunea de posibilitatea de a determina în ce stare a fost procurat automobilul de noii proprietari.

Completul de judecată special subliniază că, fiind prezentate contractul de vânzare din 2021 și calculele impozitelor efectuate de Serviciul Fiscal de Stat, Comisia de evaluare avea obligația de a motiva în decizia sa modul de calcul al creșterii de capital.

Mai mult, Comisia de evaluare cunoscând persoana căreia i s-a făcut transferul bancar, nu a solicitat datele respective în rundele de întrebări, ce denotă

neclarificarea situației de fapt și ne aflarea adevărului obiectiv din partea Comisiei, care în consecință a generat contrar prevederilor art. 22, 85, 87-88 și 93 din Codul administrativ inversarea sarcinii de probațiune, și concluzii bazate pe presupuneri.

Completul de judecată special relevă că, deținând pârghiile legale de care nu dispune candidata, Comisia de evaluare nu a cercetat aspectele nominalizate și pripit a ajuns la concluzia de necorespondere a candidatei cu criteriul de integritate financiară.

Totodată, Comisia de evaluare a reținut inconsecvențele dintre declarația candidatei pentru anul 2017, în care a declarat prețul de achiziție al camionului ca fiind de 9 999 de lei (estimativ 560 de euro) și explicațiile sale privind depunerea bănească de 95 930 de lei (estimativ 4 568 de euro), pe care soțul ei a efectuat-o în anul 2017 în contul bancar al lui A.T., însă Comisia de evaluare în decizia sa nu a motivat în ce constau inconsecvențele.

În anul 2017, candidata cu soțul ei au declarat prețul bunului procurat conform actului juridic civil de transmitere a dreptului de proprietate, condiție respectată prin declarația de avere și interese anuală 2017.

Completul de judecată special reiterează că, Comisia nejustificat nu a reținut argumentul reclamantei precum că bunul fiind reparat a fost înstrăinat la un preț mai mare și achitat impozitul în bugetul de stat. Or, Comisiei de evaluare i-au fost prezentate foto-înregistrări a automobilului la etapa de procurare și ulterior la etapa de vânzare.

Completul de judecată special reține că candidata a acționat cu diligență, iar circumstanțele expuse desființează dubiile privind necoresponderea candidatei criteriilor de integritate etică și financiară.

Mai mult, la acest capitol completul de judecată special reține că, candidata nu a fost parte a raporturilor juridice la care a participat soțul, iar declarația cu privire la venituri a fost întocmită corect, conform criteriilor cerute. Totodată, se constată că veniturile soțului și candidatei sunt suficiente pentru realizarea tuturor cheltuielilor. Astfel, conform declarației din 29 martie 2019 (pentru anul 2018) – candidata a declarat în calitate de venituri a soțului rezultat din chirie suma de $60\ 000 + 240\ 000 + 280\ 000$ lei = în total 580 000 de lei. Conform declarației din 31 martie 2020 candidata a declarat în calitate de venituri a soțului realizate din chirie suma de: $280\ 000 + 240\ 000 + 60\ 000 = 580\ 000$ de lei. Conform declarației din 31 martie 2021 candidata a declarat în calitate de venituri a soțului din chirie suma de: $240\ 000 + 60\ 000 + 480\ 000 = 780\ 000$ de lei.

Ținând cont de cele relatate supra, completul de judecată special consideră că Comisia de evaluare a adoptat o decizie nemotivată, fără indicarea temeiului de drept corelat cu circumstanțele de fapt, cu încălcarea principiului proporționalității.

Instanța de judecată menționează că circumstanțele reținute de Comisia de evaluare nu se încadrează din perspectiva proporționalității în motivele de nepromovarea a evaluării candidatei Cristina Gladcov.

Coroborând circumstanțele enunțate supra, completul de judecată special conchide că, decizia emisă de Comisia de evaluare contrar prevederilor art. 21 din Codul administrativ nu întrunește cerințele de legalitate procedurală și substanțială,

iar circumstanțele constatate denotă dreptul candidatei la o decizie de evaluare favorabilă din acest punct de vedere.

În același sens, completul de judecată special subliniază că, în virtutea funcției sale constituționale de înfăptuire a justiției instanța de judecată are competența finală de a interpreta într-un caz concret o noțiune juridică vagă.

Astfel, încălcările reținute de către Comisia de evaluare nu satisfac criteriul ce ar permite acesteia să decidă nepromovarea candidatei pentru încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată.

Din preambulul Legii nr. 26 din 10 martie 2022 rezultă că scopul acesteia constă în sporirea integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Procurorilor și organelor specializate a acestuia și în vederea sporirii încrederii în activitatea organelor de autoadministrare ale procuraturii, dar și în general, în sistemul justiției.

Din decizia contestată și actele prezentate de pârâtă nu rezultă care din aceste scopuri sunt urmărite prin soluția de nepromovare a evaluării. Oricare din aceste scopuri ar fi legitime, însă nici unul din ele nu este analizat.

Trebuie remarcat, însă, că Comisia de evaluare este în mod fundamental liberă să-și aleagă scopurile sau scopul legitim, însă acest fapt trebuie să rezulte din conținutul deciziei și să fie confirmat din actele dosarului administrativ.

Potrivit art. 29 alin. (2) lit. a) din Codul administrativ, o măsură este proporțională dacă este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege. Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului de a fi ales în organele enumerate în Legea nr. 26 din 10 martie 2022 chiar pentru presupuse încălcări ne semnificative reținute de către Comisie de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege. Având în vedere problema stringentă în buna funcționare a organelor de autoadministrare judecătorească la momentul emiterii deciziei, neevaluarea candidatei, nu doar că nu se încadrează în motivele de neevaluare, dar constituie o încălcare a drepturilor reclamantei.

Totodată, conform art. 29 alin. (2) lit. b) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este necesară pentru atingerea scopului. Conform acestui element al proporționalității înseamnă că măsura oficială trebuie să fie cel mai blând mijloc de atingere a scopului de reglementare. Comisia de evaluare nu a efectuat această analiză la caz. Astfel, Comisia de evaluare nu a analizat alternativele de reglementare a cazului individual care să îndeplinească scopul de reglementare în același mod. Dezavantajele pe care le presupun alte opțiuni de reglementare trebuie luate în considerare și stau în calea caracterizării lor ca mijloc mai blând. Participarea candidatei la alegeri pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor cu constatările unor probleme minore plasate în spațiul public și care fac parte din realitățile sociale ale Republicii Moldova, reieșind și din modificarea constantă a legislației naționale, ar fi fost o măsură mai blândă pentru atingerea scopurilor dorite.

Conform art. 29 alin. (2) lit. c) – (3) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este rezonabilă. Măsura

întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Această cerință implică o punere în balanță a valorilor protejate juridic. Cu cât dreptul este mai vătămat cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma ingerinței să fie superior. Este de notat că, excluderea dreptului procurorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor antrenează după sine nu doar o ingerință, dar o anulare improprie a dreptului de fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept, ea fiind incompatibilă cu demnitatea omului și cea de procuror. Scopul încrederii în justiție poate fi realizat prin mijloace complexe, dar în niciun caz prin reducerea la zero a ideii de alegeri libere, transparente și în condiții de concurență în funcțiile de membru al Consiliului Superior al Procurorilor și organelor acestuia. Procurorul, fiind în funcție, se prezumă a fi integru, iar în cazul în care se demonstrează contrariul atunci urmează ca acesta să fie eliberat din sistemul procuraturii printr-o procedură disciplinară sau altă procedură, care să țină cont de garanțiile independenței sale. Completul de judecată special notează că, scopul Legii nr. 26 din 10 martie 2022 este printre altele de a spori încrederea în justiție, dar nu de a transforma justiția într-o ramură a puterii de stat ineficientă.

Din considerentele menționate, completul de judecată special relevă că, în prezenta cauză se regăsesc temeuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov.

În sinteză la acest aspect de legalitate, completul de judecată special constată că, decizia Comisiei de evaluare este contrară și principiului proporționalității.

În continuare, completul de judecată special reiterează că așa-numitele încălcări de integritate financiară și etică au fost apreciate de către Comisie strict subiectiv de contextul istoric-social, ceea ce afectează securitatea raporturilor juridice. În general, sistemul juridic admite efectul retroactiv al legii, dacă aceasta favorizează situația juridică a persoanei, însă acest efect nu poate fi proiectat pe calea interpretării juridice.

Cu referire la faptul că în procedura de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare cu privire la încălcarea limbii de desfășurare a procesului de evaluare, manifestat prin lipsa traducerilor în limba engleză a actelor și declarațiilor prezentate de către candidat la etapa colectării și verificării datelor de către membrii Comisiei, având în vedere că membrii Comisiei Herman von Hebel, Victoria Henley, Nona Tsotsoria, care sunt vorbitori de limbă engleză și cărora nu le-ar fi fost asigurată traducerea în limba engleză de către secretariatul Comisiei, completul de judecată special reține următoarele.

Potrivit art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare.

Din această normă rezultă regula cercetării nemijlocite a probelor, libertatea probei și aprecierea nemijlocită a probelor de către membri Comisiei.

Completul de judecată special constată că, reprezentanții pârâtei în ședința de judecată au confirmat că nu există traducere scrisă a documentelor în limba cunoscută de membrii străini ai Comisei de evaluare, desemnați de partenerii de dezvoltare, fapt ce contravine anume art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, dar și prevederilor art. 22 și 92 din Codul administrativ.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată special constată că, Comisia nu a respectat dreptul de acces efectiv a candidatului la conținutul dosarului administrativ, care oferă dreptul acestuia de a face cunoștință și extrage copii de pe orice document și informație care se referă în privința sa ca participant la procedura administrativă de evaluare. Îngrădirea accesului la dosarul administrativ a generat și încălcarea altei garanții, cum este dreptul la apărare a candidatului în fața Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special apreciază ca întemeiat argumentul reclamantei precum că timpul acordat de către Comisia de evaluare pentru prezentarea informațiilor a fost unul insuficient și restrâns, astfel nefiind posibil acumularea probelor în vederea desființării integrale a eventualelor „dubii serioase” ale Comisiei de evaluare.

La capitolul dat, completul de judecată special învederează că, potrivit art. 82 din Codul administrativ, dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art. 28 sau se realizează în scris, autoritatea publică, concomitent cu inițierea procedurii, întocmește un dosar în format electronic sau pe suport de hârtie, care conține toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura respectivă. Dosarul în format electronic conține, după caz, copii scanate de pe documentele pe suport de hârtie, autenticitatea copiilor fiind confirmată prin semnătura electronică aplicată de persoana responsabilă din cadrul autorității publice, documente electronice, alte înscrisuri și informații relevante expuse în format electronic. Copiile scanate în format electronic de pe documentele oficiale emise pe suport de hârtie și înscrisurile în format electronic pe care nu s-a aplicat semnătura electronică se utilizează fără restricții în raporturile cu autoritatea publică și pot fi incluse în dosarul administrativ, în măsura în care actele normative nu impun expres aplicarea semnăturii pe copiile/înscrisurile în cauză sau respectarea cerințelor pentru documentul electronic. În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini. Dacă din dosar se extrag documente pentru o anumită perioadă, despre aceasta se face o mențiune, care va cuprinde: a) denumirea documentului extras; b) numărul paginilor extrase; c) motivul extragerii documentului; d) numele persoanei care a dispus extragerea documentului; e) data la care documentul a fost extras. Mențiunea se pune la dosar în locul documentului extras. Dosarele administrative se păstrează până la expirarea termenului de păstrare, ce rezultă din dispozițiile legale existente în acest sens.

În corespundere cu art. 83 din Codul administrativ, autoritatea publică care conduce procedura administrativă acordă participanților la procedură accesul la dosarul administrativ. Până la finalizarea procedurii, participanții nu vor avea acces la proiectele de acte administrative individuale. Accesul la dosarul administrativ nu este permis în cazul în care prin aceasta se afectează îndeplinirea regulamentară a sarcinilor autorității publice sau în cazul în care se urmărește protejarea unui secret ocrotit de lege ori există necesitatea protecției drepturilor participanților la procedura administrativă sau ale terților. În cazul în care există un interes îndreptățit, autoritatea publică care conduce procedura administrativă poate permite, la cerere, accesul la dosar și în cadrul unei alte autorități publice sau unei reprezentanțe diplomatice ori consulare a Republicii Moldova din străinătate. În cadrul accesului la dosar participanții își pot face notițe sau copii de pe dosar. Costurile pentru copii le suportă fiecare participant în parte, ele fiind de 0,02 unități convenționale pentru fiecare pagină. Copiile de pe dosar în format electronic, precum și exemplarele documentelor electronice și copiile acestora sunt gratuite.

Mai mult, Completul de judecată special notează că, Comisia de evaluare avea obligația să prezinte în conformitate cu prevederile art. 221 și 82 din Codul administrativ pe deplin dosarul administrativ al candidatei Cristina Gladcov în instanța de judecată, astfel, încât și instanța de judecată să-și poată îndeplini sarcina constituțională de control judecătoresc efectiv asupra chestiunilor de fapt și de drept.

La fel, și normele speciale, prevăzute la art. 10 alin. (5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare în temeiul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022, garantează dreptul candidaților de a avea acces a lua cunoștință cu materialele acumulate de către Comisia de evaluare și secretariatul acesteia pentru evaluarea sa.

Mai mult, în cadrul examinării prezentei cauze de contencios administrativ, reprezentanții pârâtei au recunoscut că nu au fost prezentate toate materialele administrate de către Comisia de evaluare, ci doar înscrisurile pe care Comisia de evaluare le-a considerat în opinia ei relevante.

Circumstanțele date atestă că, Comisia de evaluare a încălcat dreptul la apărare al candidatei Cristina Gladcov, deoarece nu i-a asigurat accesul la dosarul administrativ, care trebuie să conțină toate materialele acumulate de către Comisia de evaluare, cu cel puțin 3 zile până la audiere, conform art. 82 și art. 83 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 10 alin. (5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare în temeiul Legii nr. 26 din 10 martie 2022.

Respectiv, Comisia de evaluare nu și-a exercitat în totalitate competența de a cerceta starea de fapt din oficiu, aceasta fiind prevăzută în mod expres și de art. 6 lit. f) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, care prevede că întru exercitarea competențelor sale, Comisia de evaluare solicită informații de la persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, precum și acumulează orice informații relevante pentru realizarea mandatului său.

Deci, legiuitorul a oferit Comisiei de evaluare o gamă largă de instrumente și pârghii pentru acumularea tuturor informațiilor necesare. Prin urmare, neexecutarea obligației de cercetare din oficiu a dus la adoptarea unei soluții eronate de către Comisie și respectiv, încălcarea dreptului la apărare a candidatului.

Completul de judecată special reține că, circumstanțele constatate denotă o încălcare a garanțiilor procedurii administrative de evaluare cum ar fi, dreptul la o examinare deplină a faptelor, dreptul la o decizie motivată și imparțială, dreptul la audiere efectivă, dreptul de acces la dosarul administrativ, dreptul de a fi implicat efectiv în procedura de evaluare, dreptul la colaborare efectivă în clarificarea stării de fapt și dreptul la o decizie fără erori discreționare în partea aprecierii probelor.

Completul de judecată special constată că, doar aceste încălcări izolate a garanțiilor în procedura administrativă constituie erori grave de procedură, care au afectat caracterul echitabil al procedurii administrative de evaluare, și ca consecință existența unor circumstanțe de natură procesuală, care ar fi dus la promovarea evaluării de către candidată.

Completul de judecată special remarcă faptul că, statul a investit Comisia de evaluare cu prerogativa de a se ghida de anumite standarde pentru a selecta cei mai integri candidați la funcția de membri inter alia în Consiliul Superior al Procurorilor, care la rândul lor ar putea asigura corectitudinea funcționării sistemului judiciar per ansamblu, inclusiv prin aplicarea unor politici coerente și conforme cu standardele general acceptate.

Reclamanta a demonstrat completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție caracterul plauzibil al elementelor invocate în contestația sa, inclusiv cu privire la corectitudinea operațiunilor financiare efectuate la gestionarea, vânzarea și cumpărarea bunurilor mobile și imobile, precum și la respectarea normelor de etică și deontologie.

Totodată, Completul de judecată special notează că, Comisia de la Veneția a recomandat că, decizia finală în privința evaluării să fie luată de către instanța de judecată competentă. În pofida acestui fapt, Completul special de judecată subliniază că, din rațiuni de protecție efectivă a drepturilor este în drept și obligat să desfășoare un control judecătoresc de legalitate deplin asupra chestiunilor de fapt și de drept.

Chiar dacă, Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este limitat în adoptarea unei decizii finale, totuși argumentele, concluziile și constatările sale sunt obligatorii și executorii pentru Comisia de evaluare. Această concluzie se desprinde direct din prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive.

Completul special de judecată își întemeiază argumentul său pornind și de la jurisprudența Curții Constituționale, care a reliefat că, chiar dacă completul special al Curții Supreme de Justiție nu poate obliga Comisia de evaluare să promoveze candidatul evaluat, argumentele și concluziile făcute de această instanță în cazul soluționării contestațiilor rămân obligatorii pentru Comisie (DCC nr.42 din 06 aprilie 2023 §143).

Completul de judecată special notează, că tot din rațiuni de control judecătoresc efectiv, dar și din motive de calitate a legii, Comisia nu este obligată, după dispunerea reluării procedurii de evaluare, să cerceteze alte circumstanțe decât cele care au stat la baza admiterii acțiunii reclamantei.

Astfel, reevaluarea candidatei nu ar trebui să se transforme într-un argument și activitate circulară vicioasă, fapt care este contrar standardului de protecția efectivă a drepturilor, separarea ramurilor puterii de stat, certitudinea juridică și efectul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive.

Completul de judecată special menționează că circumstanțele reținute de Comisia de evaluare nu se încadrează din perspectiva proporționalității în motivele de nepromovarea a evaluării candidatei Cristina Gladcov.

Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului candidatei Cristina Gladcov de a participa și de a fi aleasă în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor pentru faptele minore reținute de către Comisia de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege. Având în vedere problema de buna funcționare a organelor de autoadministrare a organelor procuraturii la momentul emiterii deciziei și nepromovarea candidatei pentru faptele minore, nu doar că nu se încadrează în motivele de nepromovare, dar constituie o încălcare a drepturilor enunțate.

Completul de judecată special reiterează că măsură întreprinsă de autoritatea publică pârâtă este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Acesta cerință a legiuitorului implică o punere în balanța a valorilor protejate juridic, o pondere a intereselor în joc. Cu cât dreptul este mai vătămat, cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma integrității să fie superior.

Prin urmare, excluderea dreptului procurorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, antrenează după sine nu doar ingerința dar o anulare improprie a dreptului de a fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept.

Din considerentele menționate, completul de judecată special relevă că, în prezenta cauză se regăsesc temeuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov.

Completul de judecată special reține că ilegalitatea deciziei contestate duce la anularea deciziei și dispunerea reevaluării candidatei. Or, dispunerea reevaluării este rezultatul final și implicit care include pierderea valabilității deciziei conform art. 139 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (a se vedea DCC

nr.42 din 06 aprilie 2023 § 143; cauza Ramos Nunes de Carvalho e Sá vs Portugalia [MC], 06 noiembrie 2018, § 184 și jurisprudența citată acolo).

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) și 195 din Codul administrativ, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, art. 14 alin. (6) alin. (8) lit. b), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e :

Se admite acțiunea în contencios administrativ depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Se anulează decizia nr. 34 din 18 mai 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor.

Se dispune reevaluarea candidatei Cristina Gladcov de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Guzun

judecătorii

Ion Malanciuc

Mariana Pitic